

Statussjekk av universell utforming for Rana kommune

Innledning

Sjekk av universell utforming for Rana kommune ble gjennomført i november 2022. Denne rapporten oppsummerer funnene fra gjennomgangen. Dette er ikke en fullstendig gjennomgang av alle nettsidene til Rana kommune i forhold til universell utforming, men en gjennomgang av de viktigste områdene.

Sammendrag

ACOS har gjennomgått nettsidene til Rana kommune i forhold til universell utforming. Det er gjort funn i forbindelse med gjennomgangen som vi vil anbefale dere å utbedre, for å sikre at innholdet på nettstedet er tilgjengelig for alle brukere. Vi vil likevel fremheve at nettstedet til Rana kommune er godt universelt utformet.

Noen av hovedfunnene fra gjennomgangen

Elementer som er **bra**

- Tabulatorrekkefølgen på Rana kommune sine nettsider er fungerer godt.
- Tekstavstanden i artikler på nettstedet kan overstyres for å gjøre teksten lettere å lese.
- Artikler på nettstedet har beskrivende sidetitler og overskrifter.
- Det er benyttet konsekvent navigasjon på nettsidene til Rana kommune.
- Nettsidene fungerer godt på mobil og andre mindre skjermer.

Elementer som trenger **forbedring**

- Det er gjort funn av lenketekster som ikke kan forstås alene.
- Det er gjort funn av overskrifter som har feil overskriftsnivå.
- Det er gjort funn av noen elementer med svak fargekontrast.
- Det er gjort funn av bilder som mangler alternativ tekst.
- Det er gjort funn av et par tabeller som ikke er universelt utformet.
- Det er gjort funn av kodefeil på sidene.

Lenker

Lenker skal være beskrivende

Det skal være tydelig hvor du havner når du klikker på en lenke. Er lenken utydelig kan det føre til misforståelser eller at brukeren ikke klikker i det hele tatt. Vi anbefaler at det skal være mulig å forstå lenkens mål når man leser lenken i den konteksten den står i.

Vi anbefaler at selve lenketeksten er selvbeskrivende, da skjermleserbrukere ofte kun leser overskrifter og deretter hører gjennom lenkene. I praksis betyr det at lenketekster ikke bør bestå av bare ett ord, men av flere ord som sammen beskriver hvor lenken går.

Les mer

Les mer om parkering av el-bil

For å lese mer om parkering av el-biler [klikk her](#)

[Les mer om parkering av el-biler](#)

Mobilnummer gjøres om til lenker

Mobilnummer bør være lenket slik at brukere som leser nettsiden på mobil lett kan klikke på lenken for å ringe nummeret.

Funn fra testen

Lenker

Planen ligger ved krysset mellom Petter Dass gate og Thomas von Westens gate. Du kan finne ut mer om planen ved å trykke på denne lenken:

<https://www.arealplaner.no/rana1833/arealplaner/207/>

Kommentar

Vi foreslår at URL til nettsiden skjules og at det legges inn en mer forklarende lenketekst.

Se funnet her: [Kunngjøring av vedtatt plan 2187: detaljregulering for Thomas von Westens gate 10](#)

Arrangør

Adresse Rana Frivilligsentral
Postnummer og sted Sørlandsveien 62
8624 Mo i Rana
Nettside <https://rana.frivilligsentral.no>

Kommentar

Vi foreslår at URL til nettsiden skjules og at det legges inn en mer forklarende lenketekst. Forslag til lenketekst "Vis Rana frivilligsentral sine nettsider."

Se funnet her: [Strikkekafe](#)

Hvis du har generelle spørsmål om koronareglene, finner du svar på [helsenorge](#) sine nettsider.

Kommentar

Vi anbefaler at hele setningen gjøres om til en lenke.

Se funnet her: [Informasjon om korona](#)

Plan 2187: Thomas von Westens gate 10

- 2187 Plankart (PDF, 2 MB)
- 2187 Reguleringsbestemmelser (PDF, 184 kB)
- 2187 Planbeskrivelse (PDF, 5 MB)
- 2187 Vedtak (PDF, 47 kB)
- 2187 Saksfremlegg for sluttbehandling (PDF, 5 MB)
- 2187 utomhusplan L-70-10-01 (PDF, 2 MB)
- 2187 ROS-vurdering (PDF, 605 kB)
- 2187 FASADER NORD-VEST A45-00-01 (PDF, 2 MB)
- 2187 FASADER SØR-ØST A45-00-01 (PDF, 2 MB)
- 2187 ILLUSTRASJONER A45-00-02 (PDF, 463 kB)
- 2187 innledende geoteknisk vurdering 10242253-RIG-NOT_001 (PDF, 4 MB)
- 2187 varsel om oppstart (PDF, 285 kB)
- 2187 innspill oppstart samlet (PDF, 3 MB)
- 2187 Merknad 1.gangs høring og offentlig ettersyn samlet (PDF, 3 MB)
- 2187 kommentarer fra forslagstiller etter offentlig ettersyn (PDF, 714 kB)
- 2187 Merknad 2.gangs høring og offentlig ettersyn samlet (PDF, 640 kB)
- 2187 svar til merknad fra forslagstiller 2.gangs høring (PDF, 206 kB)

Kommentar

Vi anbefaler at alle offentlige virksomheter i størst mulig grad legger ut tekstdokumenter i HTML format på sine nettsider. Dersom det er nødvendig med PDF format for å ivareta formateringen i dokumentet kan det gjøres unntak. Nettsidene til Rana kommune har noen lenker til PDF dokumenter. Vi anbefaler dere å gjennomgå alle PDF-dokumenter og vurdere om det er mulig å legge dem ut som tekstdokumenter på nettsiden.

Se funnet her:

[Kunngjøring av vedtatt plan 2187: detaljregulering for Thomas von Westens gate 10](#)

Funn fra testen

Lenker

Lenke til imdi's informasjonsside om introduksjonsprogrammet: [Introduksjonsprogram](#) ↗

Lenke til Introduksjonsloven: [Introduksjonsloven](#) ↗

Lenke til Integreringsloven: [Integreringsloven](#) ↗

Kommentar

Vi foreslår at hele setningene gjøres om til en lenke.

Se funnet her: [Introduksjonsprogram](#)

Barnehagesjef i Rana kommune er [Anita Vonstad](#).

Leder for barnehagemyndigheten i Rana kommune er [Mona Bjørkmo](#).

Kommentar

Vi foreslår at hele setningene gjøres om til en lenke.

Se funnet her: [Barnehage](#)

— Send klage på parkeringsbot

Du klager må parkeringsbot ved å fylle ut skjema klage på parkeringsgebyr/kontrollsanksjon.

Send klage :

[Klageskjema](#) ↗

Kommentar

Forslag til lenketekst: "Klageskjema for parkeringsbot".

Se funnet her:

[Har du fått parkeringsbot?](#)

Hvis du ikke får medhold i klagen på en kontrollsanksjon, kan du få saken behandlet i [Parkeringsklagenemda](#) ↗

Kommentar

Vi anbefaler at hele setningen gjøres om til en lenke.

Se funnet her:

[Har du fått parkeringsbot?](#)

Les mer om fritidskontakter

Du kan lese mer om det å være fritidskontakt på [www.fritidforalle.no](#) ↗

Kommentar

Forslag til lenketekst "Du kan lese mer om det å være fritidskontakt på Fritid for alle sine nettsider".

Se funnet her:

[Jeg ønsker å få fritidskontakt \(støttekontakt\)](#)

Funn fra testen

Lenker

Dersom du mistenker skadedyr på serveringssted må du ta kontakt med [Mattilsynet](#) ↗

Kommentar

Vi foreslår at hele setningene gjøres om til en lenke

Støy

Det finnes mange ulike typer støy, og disse reguleres av ulike lover og myndigheter. Du kan ta kontakt med miljørettet helsevern i kommunen for veiledning dersom du ønsker å klage på støy som forårsaker helsemessige ulemper. Vi utfører ikke støymålinger. Dersom du trenger å få målt eller kartlagt støy må du kontakte et firma med kompetanse innen støy, akustikk og vibrasjon. Her er noen eksempler på vanlige støyklager og hvem du kan klage til:

Støy fra kommunal vei - kontakt kommunens [veilavdeling](#)

Støy fra fylkesvei eller europavei - kontakt [Statens vegvesen](#) ↗

Støy på jobben - kontakt [Arbeidstilsynet](#) ↗

Støy fra mennesker i offentlig rom (for eksempel fra lekeplasser etter klokken 23) - kontakt politiet (tlf 02800)

Støy fra anlegg eller industri/virksomhet - kontakt [Statsforvalteren](#) ↗

Kommentar

Vi foreslår at det legges inn mer selvforklarende lenketekst.

Elektromagnetiske felt

Stråling fra strømmålere, mobiltelefoner, mobilmaster, trådløse nettverk, høyspentmaster og trafostasjoner er langt under tillatte grenseverdier. Folkehelseinstituttet har slått fast at slik elektromagnetisk stråling ikke gir helseskader. Miljørettet helsevern i kommunen behandler ikke klager på stråling under grenseverdien.

Du finner mer informasjon om temaet [her](#) ↗

Kommentar

Vi vil anbefale en mer forklarende lenketekst.

Se funnet her: [Andre miljøfaktorer](#)

Dyrehold i tettbygd strøk

Dyrehold i tettbygd strøk kan gi hygieniske ulemper. Det er viktig at antall dyr ikke overstiger det som er forsvarlig og det som eier kan mestre på en rimelig måte. Alle dyreeiere er ansvarlig for at dyreholdet ikke medfører sjenesterende lukt, støy eller avfall for omgivelsene. Alt avfall som matrester, ekskrementer, strø, kattesand og lignende skal håndteres slik at hygieniske ulemper ikke oppstår. Dyrenes oppholdssted, bur, hus eller lignende må til enhver tid holdes rene. Før skal oppbevares slik at det ikke er tilgjengelig for skadedyr. Skadedyr som rotter og mus skal ikke forekomme. Det er eiers ansvar å undersøke om og sørge for at tiltaket er i tråd med reguleringsplaner og andre myndigheters lovverk. Om du mener at dyreholdet forårsaker helsemessige ulemper kan du klage til miljørettet helsevern i kommunen dersom du ikke oppnår enighet med eier på egenhånd. Om du er bekymret for dyrevelferden kan du kontakte [Mattilsynet](#) ↗.

Kommentar

Vi foreslår at hele setningen gjøres om til en lenke "Om du er bekymret for dyrevelferden kan du kontakte Mattilsynet".

Se funnet her: [Andre miljøfaktorer](#)

Se mer informasjon på:

FHI ↗

HDIR ↗

Kommentar

Vi foreslår at det legges inn mer selvforklarende lenketekster.

Se funnet her: [Koronatesting](#)

Funn fra testen

Lenker

Begynne på skole

For at ditt barn skal få en best mulig overgang fra barnehage til skole har Rana kommune en [egen plan \(PDF, 2 MB\)](#) for dette.

Kommentar

Forslag til lenketekst: "For at ditt barn skal få en best mulig overgang fra barnehage til skole har Rana kommune en egen plan (PDF, 2 MB) for dette".

Dere vil få mer informasjon fra barnehagen og skolen før ditt barn skal starte på skolen, men om du lurer på noe i forbindelse med at ditt barn skal begynne på skolen kan du ta kontakt med [barnehagen eller skolen](#).

Kommentar

Et ord er ikke tilstrekkelig for å gjøre lenketekstene beskrivende.

Se funnet her: [Begynne på skole](#)

Hjelpen finnes i [Tettpå-veilederen](#) ↗,

Les mer på [skatteetaten.no/tettpa](#) ↗. Tettpå-veilederen

finner du her ↗

Kommentar

Vi foreslår at det legges inn mer selvforklarende lenketekster.

Se funnet her:

[Seris håndverker eller seriøse problemer?](#)

[Send søknad \(PDF, 192 kB\)](#)

Kommentar

Forslag til lenketekst: "Send søknad om torgplass".

Saksbehandlingstid

Søknader vil behandles omgående men behandlingstid på opptil 14 dager må påberegnes. Søknadsfrist for fast plass er 1.april hvert år.

Søknad sendes serviceavdelingen ved Rana kommune. epost: servicetorget@rana.kommune.no

Sentralbord: 75 14 50 00

Kommentar

E-postadressen bør gjøres om til en lenke. Da kan brukere som leser nettstedet på mobil enkelt klikke på lenken for å sende e-post. I tillegg bør telefonnummeret gjøres om til lenke, slik at brukere som leser nettsiden på mobil lett kan klikke på lenken for å ringe nummeret.

Se funnet her: [Torgplass](#)

- Telefon: 75 14 66 00

Kommentar

Telefonnummer bør gjøres om til lenker, slik at leserne lett kan klikke på lenken for å ringe nummeret.

Alarmtelefonen for barn og ungdom

Telefon: 116111

Se funnet her: [Kontaktinformasjon](#)

Flerer sider med samme problem: [Pressebilder politisk ledelse](#) [Helsestasjonstjeneste](#)

Funn fra testen

Lenker

Mer informasjon om eiendomsskatt og dine eiendommer finner du på min side i vår tjenesteportal www.rana.kommune.no/min-side/mine-eiendommer/ - eiendomsskatt.

Kommentar

Vi anbefaler at setningen gjøres om til en lenke og at URL til nettsiden skjules.

Se funnet her: [Eiendomsskatt 2022](#)

Rana interkommunale legevakt ligger ved gamle Selfors sykehjem, og kan nås på tlf **116 117**. Legevakta tar imot pasienter utenom ordinær arbeidstid. På dagtid vil du bli bedt om å kontakte fastlege.

Ved livstruende, akutte tilstander, ulykker, forgiftninger etc. må du ringe nødnummer **113**.

Kommentar

Telefonnummer bør gjøres om til lenker slik at brukeren kan klikke på lenken for å ringe telefonnummeret.

Se funnet her:
[Legevakt](#)

Ved behov utover 2 år, bør brukerne ta kontakt med [ergoterapeuter](#), [fysioterapeuter](#), hjemmetjenesten eller fastlegen.

Kommentar

Et ord er ikke tilstrekkelig for å gjøre lenketekstene beskrivende.

Se funnet her:
[Hjelpemiddeltjenesten](#)

Dette er krav som brann- og eksplosjonslovgivningen stiller til deg som skal arrangere. Her kan du lese mer om [tiltak ved store arrangementer](#).

Relatert

Fyrverkeri

Kommentar

Vi foreslår at dere legger inn mer selvforklarende lenketekster på disse lenkene.

Se funnet her: [Arrangement og overnatting](#)

Nesna kommune

Post- og besøksadresse: Movegen 24, 8700 Nesna

Telefon: 75 06 70 00

E-post: postmottak@nesna.kommune.no

<https://www.nesna.kommune.no/>

Kommentar

- Epostadressen til Nesna kommune bør gjøres om til en lenke. Da kan brukerne lett klikke på lenken for å sende epost.
- Vi foreslår at URL til Nesna kommune skjules og at dere legger inn denne lenketeksten "Gå til nettsidene til Nesna kommune".
- Vi vil anbefale at alle lenketekstene i denne artikkelen gjennomgås og gjøres mer selvforklarende.

Se funnet her:
[Krisesenteret - et tilbud til voldsutsatte](#)

Funn fra testen

Lenker

Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Rana kommune - kulturtiltak for funksjonshemmede og [Bossmo og Ytteren IL](#).

Kommentar

Vi vil anbefale en mer forklarende lenketekst. Hvorfor skal leseren klikke på lenken "Bossmo og Ytteren IL?".

Se funnet her: [Hallaktivitet](#)

 Hva tilbyr jordmortjenesten?

Vi tilbyr:

- svangerskapskontroller
- samtaler
- fødselsforberedende kurs
- "unge gravide"-gruppe i samarbeid med [familietjenesten](#)

Nasjonale retningslinjer i svangerskapsomsorgen [Svangerskapsomsorgen](#)

 Hvordan komme i kontakt med helsestasjons og skolehelsetjenesten

Fra 01.02.2022 vil helsestasjons og skolehelsetjenesten bruke [helsenorge.no](#) til å kommunisere med brukerne.

Kommentar

Vi vil anbefale en mer selvforklarende lenketekst.

Se funnet her: [Jordmortjeneste](#)

VAKU Nordland er et samarbeidsprosjekt med Nordland fylke som hovedsponsor og Rana kommune som vertskapskommune og arrangør. [Frikult](#) er vår faste samarbeidspartner i planlegging og gjennomføring. Festivalen muliggjøres på grunn av støtten vi får fra alle samarbeidspartnere, sponsorer, organisasjoner, engasjerte og frivillige.

Kommentar

Et ord er ikke tilstrekkelig for å gjøre lenketekstene beskrivende.

Se funnet her: [VAKU Nordland](#)

 Hvordan komme i kontakt med helsestasjons og skolehelsetjenesten

Fra 01.02.2022 vil helsestasjons og skolehelsetjenesten bruke [helsenorge.no](#) til å kommunisere med brukerne.

Du logger deg på [helsenorge.no](#) ved bruk av elektronisk id som for eksempel BankID.

Kommentar

Forslag til lenketekst "Logg deg på med BankID på Helsenorge for å sende melding til helsestasjonen eller skolehelsetjenesten".

Se funnet her: [Helsestasjon for ungdom \(HFU\)](#)

Mer informasjon om vaksinene som gis, se Folkehelseinstituttets nettsider: [fhi.no](#).

Kommentar

Forslag til lenketekst "Logg deg på med BankID på Helsenorge for å sende melding til helsestasjonen eller skolehelsetjenesten".

Se funnet her: [Helsestasjonstjeneste](#)

Funn fra testen

Lenker

Er du usikker på om du står korrekt oppført for varsling kan du sjekke på:

<https://varslemeg.no/> eller <https://norge.no/oppdater-kontaktinformasjon>

Se funnet her: [Få driftsmeldinger](#)

Reserver deg mot digital kommunikasjon

Som innbygger kan du gi beskjed hvis du ikke ønsker å få post fra Rana kommune digitalt. Dette gjør du ved å gå inn på www.norge.no, eller ringe 800 30 300 (Direktoratet for forvaltning og IKT). Du vil da få all post fra det offentlige på papir.

[Reserver deg mot digital kommunikasjon her](#)

Se funnet her: [Min side](#)

<https://www.va-norm.no/wp-content/uploads/2020/05/Veiledning-Overvannsh%C3%A5ndtering-rev-4.pdf>

Du finner mer informasjon om VAO-plan og planlegging av overvann, spillvann og drikkevann på denne siden:

<https://www.rana.kommune.no/vare-tjenester/veg-vann-og-avlop/vann-og-avlop/bygge-nytt-vann-og-avlop-i-reguleringsplan-eller-byggesak/>

Se funnet her: [Overvann](#)

Kommentar

Vi vil anbefale å skjule URL til nettsiden og legge på en forklarende lenketekst på lenkene på disse nettsidene.

Slik bestiller dere tid for vielse

Vigsler finner sted i kontortiden på rådhuset, fredager kl. 14.00- 15.00 i formannskapssalen (5. etasje)

Bestilling sendes inn via følgende skjema

[Trykk her for å komme til skjema](#)

Kommentar

Vi vil anbefale at lenketeksten inneholder informasjon om hvilket skjema brukeren finner ved å klikke på lenken.

Se funnet her: [Skal du gifte deg? Borgerlig vielse i Rana kommune](#)

Inkasso

Etter forfallsdato overføres fakturaene til inkassoselskap for videre oppfølging. Vi benytter Intrum som inkassoselskap (tidligere Lindorff). [Trykk her](#) for å logge inn i "mine sider".

Kommentar

Vi vil anbefale en mer selvforklarende lenketekst.

Se funnet her: [Faktura fra Rana kommune](#)

Korrekt bruk av bilder

Bildet mangler alternativ tekst

Alternativ bildetekst er viktig for de som ikke kan se bilder eller som har skrudd av bildevisning. Teksten skal beskrive bildets motiv på en kort og konsis måte, der du begynner med det viktigste. Bilder som er lenket skal ha en alternativ bildetekst som i tillegg beskriver lenkes mål.

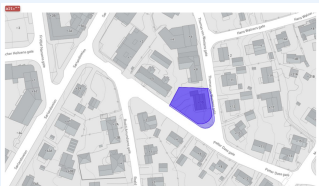
Merk at det ikke er krav om alternativ tekst for pyntebilder. Dersom det ikke er angitt alternativ tekst for et bilde vil CMS'et automatisk legge inn tom verdi alt-atributten. En skjermleser vil da automatisk hoppe over opplesing av bildet.

Bilde av tekst anbefales ikke

Vi vil anbefale å så langt som mulig unngå bilde av tekst. Dette fordi tekstkvaliteten blir dårlig ved forstørrelse, og hjelpemiddel for dyslektikere ikke kan dra nytte av teksten i bildet. Informasjonen i bildet vil heller ikke være tilgjengelig for brukere som benytter skjermleser.

Funn fra testen

Korrekt bruk av bilder

Kommentar

Bilde mangler alternativ tekst.

Se funnet her:

[Kunngjøring av vedtatt plan 2187: detaljregulering for Thomas von Westens gate 10](#)

Kommentar

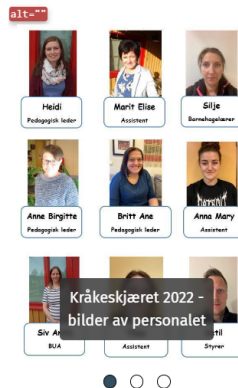
Bilde mangler alternativ tekst.

Se funnet her:

[Allsang](#)

Ansatte

Kommentar

Bilde mangler alternativ tekst. Vi anbefaler at det legges inn et bilde for hver av de ansatte.

Se funnet her:

[Barnas hus](#)

Funn fra testen

Korrekt bruk av bilder

Bilde under eller planområdet

Kommentar

Bilde mangler alternativ tekst.

Se funnet her:

[Åpent møte Plan 3092](#)
[Detaljregulering for Brennåsen](#)
[vest for Kristentjønnå](#)

Kommentar

Bilde mangler alternativ tekst.
Forslag til lenketekst: "Varaordfører
Anita Solliie. Foto."

Se funnet her:

[Pressebilder politisk ledelse](#)

100% Fremdrift i samarbeidet - Etter det første møtet

FN's bærekraftsmål

100% Fremdrift i samarbeidet - Etter det første møtet

Kommentar

Vi anbefaler ikke bilde av tekst. Dersom du må presentere tekst i form av bilde, bør du tilby en høyoppløst versjon av bildet, slik at brukere som behøver forstørrelse kan ta del i informasjonen uten vesentlig kvalitetstap på teksten. Et godt alternativ er å bruke SVG-formatet, som er et vektorformat for diagrammer, illustrasjoner og lignende. I tillegg må dere presentere den detaljerte informasjonen i form av tekst.

Se funnet her: [Bærekraftig omstilling](#)

Kommentar

Noen av bildene i bildekarusellen mangler alternativ tekst.

Se funnet her: [YAKU Nordland](#)

Kommentar

Bildene i bildekarusellen mangler alternativ tekst.

Se funnet her: [SAKU Nordland](#)

Funn fra testen

Korrekt bruk av bilder

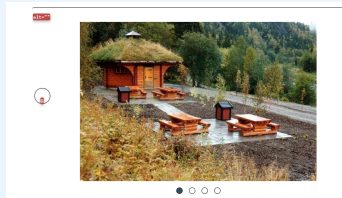

Kommentar

Bilde mangler alternativ tekst.

Se funnet her:

[Hilde Fridtjofsen](#)

Kommentar

Bildene i bildekarusellen mangler alternativ tekst.

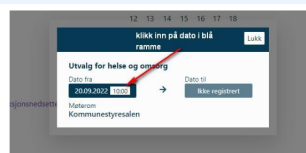
Se funnet her: [Klokkehagen elvepark](#)

Kommentar

Her er det bilde av hvordan brukeren skal finne frem i møteplanen. Denne informasjonen er ikke tilgjengelig for alle. Beskrivelsen bør i tillegg legges inn som tekst i artikkelen.

Se funnet her: [Møteplan og saksdokumenter](#)

Filmer skal være tilgjengelig for alle

Teksting av filmer mangler

All informasjon på nettsted skal være tilgjengelig for alle brukere. Dersom informasjon presenteres ved hjelp av video skal videoen være tekstet, bortsett fra når mediene fungerer som mediealternativer til tekst og er tydelig merket som det.

Funn fra testen

Det er ikke gjort funn av filmer som har behov for teksting.

Tekst og struktur

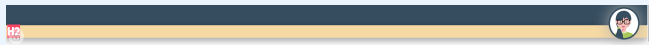
God tekststruktur er viktig for lesbarheten og for navigering i innhold på artikkelnivå. For best mulig effekt, både for lesbarhet og tekstens troverdighet, bør tekstens struktur og utseende være konsekvent gjennom hele nettstedet.

Sidetittel for nettsiden skal alltid være overskriftsnivå <h1>, mens overskrift på artikkel er overskrift <h2>. Man bruker videre overskriftsnivåer <h3> til <h6> for å strukturere innhold i artikkel. Rekkefølgen på nivåene bør være korrekt.

Nedover i nivå går du ett steg om gangen, oppover avhenger det av hvordan teksten skal bygges opp. <h1>-<h2> og <h1>-<h1> er tillatt, <h1>-<h3> er ikke tillatt.

Funn fra testen

Tekst og struktur

Kommentar

Tomme overskrifter presenteres i listen over overskrifter i verktøy for skjermlesere. Vi vil anbefale dere å fjerne tom <h2> overskrift nederst på siden her.

Se funnet her: [Har du fått parkeringsbot?](#)

Flere sider med tomme overskriftskoder:

[Arrangement og overnatting](#)

[Jordmortjeneste](#)

[Drikkevann](#)

[Hvordan klager jeg på eiendomsskatten?](#)

[Koronatesting](#)

[Kul Tur løyper](#)

[Hvor mye må jeg betale i eiendomsskatt?](#)

[Vil du kjøpe boligomt hos oss?](#)

[Kommunale boliger i Rana kommune](#)

[Nasjonalparkkommune](#)

[Badeplasser i Rana kommune](#)

[Oppfølging psykisk helse](#)

[Meld feil](#)

[Hjemmehjelp](#)

[Rask psykisk helsehjelp](#)

[Kontakt oss om feiling](#)

[Plass på Rana kulturskole](#)

H2 Vernede grotter

Innsiden av grottene kan gi oss informasjon om hvordan klimaet, landskapet og dyre- og plantelivet var i Norge før istidene og som ikke finnes andre steder. Mange av grottene er så sårbare at de er vernet og ikke er mulig å besøke. I Rana har vi ganske mange slike som ble vernet etter naturvernløven allerede i 1931 og 1967. Flere av disse grottene er stengt med lås og slå.

Kommentar

Feil i rekkefølgen på overskriftkodene. Rekkefølgen skal være h1, h2, h3 og så videre. Overskriften «Vernede grotter» kommer direkte etter overskrift <h1>, og skal derfor være <h2>.

Se funnet her: [Grotter i Rana - bli med på innsida av fjellet](#)

H2 Hva skal du gjøre hvis du møter rein?

Å møte rein i naturen er en flott opplevelse. Men hva gjør du hvis du er så heldig å møte rein på turen?

- Hold hunden i bånd. Reinen kan oppfatte en løpende hund som et truende rovdyr på jakt. I perioden 1. april – 20. august er det båndtvang. Men husk at du alltid skal ha kontroll på hunden din.

Kommentar

Overskriften «Hva skal du gjøre hvis du møter rein?» kommer direkte etter overskrift <h1>, og skal derfor være <h2>.

Se funnet her: [Reindrif](#)

Kommentar

Overskriften «Enkeltpersoner og sammenslutninger kan fremme forslag til priskandidater.» og «Forslag må være kommet inn senest 1. oktober.» kommer direkte etter overskrift <h1>, og skal derfor være <h2>.

Se funnet her:

[Brødrene Einar og Alfred Hansens ærespris](#)

Funn fra testen

Tekst og struktur

Er du leder for en skole/barnehage?

Gjeldende regelverk

Reglene rundt miljørettet helsevern i skoler/barnehager fremgår av [forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler](#) /, og du finner veileder til forskrift her:

[Miljø og helse i barnehagen](#) ↗

[Miljø og helse i skolen](#) ↗

Formålet med forskriften er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, samt forebygger sykdom og skade. Forskriften inneholder bestemmelser om tilrettelegging for funksjonshemmede, psykososiale forhold, renhold, inneløst, sanitære forhold m.m.

Internkontrollsystem

Kommentar

Teksten "Gjeldende regelverk" er uthevet med fet skrift. Denne uthevingen er ikke synlig for alle brukerne. Alle overskrifter bør kodes som overskrifter, slik at brukere som benytter skjermleser kan få de opplest som overskrifter. Det samme problemet gjelder flere overskrifter i samme artikkel.

Se funnet her: [Miljø og helse i skoler og barnehager](#)

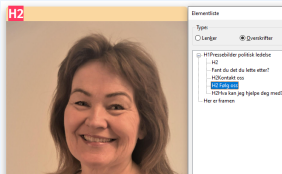
Kommuneoverlegen i Rana kommune har også funksjon som smittevernlege.

H2 Mål for smittevernarbeidet

Kommentar

Overskriften «Mål for smittevernarbeidet» kommer direkte etter overskrift <h1>, og skal derfor være <h2>.

Se funnet her: [Kommuneoverlege](#)

Kommentar

Vi vil anbefale at dere fjerner tom <h2> overskrift over bilde i artikkelen "Pressebilder politisk ledelse". Tomme overskrifter dukker som dere ser opp i oversikten over overskrifter ved bruk av skjermleser.

Se funnet her: [Pressebilder politisk ledelse](#)

Når er helsesykepleier tilstede?

Tilstedeværelse/ Kontortid:

Informasjon om skolehelsetjenesten i:

Se link under for informasjon om hvilke kontakter som utføres på de ulike trinn i skolehelsetjenesten:

Kommentar

Vi vil anbefale at fet skrift fjernes da den ikke er synlig for alle leserne.

Se funnet her: [Skolehelsetjeneste](#)

Funn fra testen

Tekst og struktur

H3 Tilbudet kan for eksempel være

- personlig oppfølging og samtaler
- hjelp til å lage struktur i hverdagen og finne meningsfulle aktiviteter
- støtte til bedring og mestring
- samarbeid med fastlege og andre hjelpesystemer

H3 Praktisk oppfølging

Se funnet her:

[Oppfølging psykisk helse](#)

H3 I aktiviteten vektlegges lek, humor, lagspill og god trening i en trygg og inkluderende atmosfære.

Se funnet her:

[Hallaktivitet](#)

H3 Høstsemesteret er godt i gang!

Se funnet her:

[Creative Dance](#)

H1 SAKU Nordland

Se funnet her:

[SAKU Nordland](#)

H3 Mulighetenes kulturfestival

H3 Regional sommerkulturfestival for funksjonshemmede barn, ungdom og voksne fra Nordland fylke.

Kommentar

Da overskriftene i artiklene over kommer direkte etter hovedoverskriften med kode <H1> vil vi anbefale at overskriften her endres til overskriftskode <H2>.

Mandager

- 09.00-14.00 Kafeen er åpen
- 10.00-13.00 Strikkekafe HLF (oddetallsuker)
- 18.00-21.00 Seniordans

Tirsdager

- 09.00-14.00 Kafeen er åpen
- 09.00-16.00 Fotpleie

Kommentar

Teksten over punktlistene er uthevet med fet skrift. Denne uthevingen er ikke synlig for alle brukerne. Vi anbefaler derfor at uthevingene fjernes.

Se funnet her:

[Mo Aktivitetshus](#)

H3 Søk helse- og omsorgstjenester ↗

Kommentar

Vi anbefaler at overskriftskode <H3> fjernes fra lenken.

Se funnet her:

[Avlastning](#)

Funn fra testen

Tekst og struktur

H1 Hva går planen ut på?

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for en boligblokk i 4 etasjer med parkering i garasjekjeller og fortau mot gate. Målsætningen i prosjektet er å skape et nybygg som utnytter tomtas potensiale, og som tar hensyn til både den verneide Vallagården i Petter Dass gate 5 og den omkringliggende bebyggelsen som er typisk for boligområdet Mobekken.

Forslagsstiller har i samarbeid med Rana kommune vurdert at planen ikke utløser krav om konsekvensutredning etter §§ 4-1 og 4-2 i plan- og bygningsloven. Årsaken til dette er at området allerede er regulert til boligformål i kommunedelplanen, og planforslaget ikke endrer formålet.

H2 Hvor finner du planforslaget?

Plandokumentene i saken ligger nederst på denne nettsiden.
Du finner også dokumentene på servicetorget hos kommunen og biblioteket.

H2 Klageadgang

Kommentar

Feil i rekkefølgen på overskriftskodene. Rekkefølgen skal være h1, h2, h3 og så videre. Overskriften «Hva går planen ut på» og overskriftene under kommer direkte etter overskrift <h1> og skal derfor være <h2>.

Se funnet her: [Kunngjøring av vedtatt plan 2187: detaljregulering for Thomas von Westens gate 10](#)

H1 Beklager, du er kommet til en side som ikke eksisterer.

Det kan ha sammenheng med at vi har fått nye nettsider, men vi skal prøve å bli bedre!

Hvis du fortsatt ikke finner den informasjonen du leter etter, kan du trykke nei på spørsmålet nederst på siden: "Få neste gang."

H2 Tusen takk for hjelpen.

Du kan også gå tilbake til [forsiden](#) eller [søke](#) etter innhold
(...eller vente litt til, så du kan nyte bildet fra Sjøfronten med havmannen et par sekunder!)

Kommentar

Det er hopp i overskriftskoder på feilsiden til Rana kommune. Overskriften "Tusen takk for hjelpen" har overskriftskode <H3>, men skulle vært <H2>.

Se funnet her: [Beklager, du er kommet til en side som ikke eksisterer.](#)

Fleire sider med feil overskriftskoder:

[Helsestasjon for ungdom \(HFU\)](#) [Skolehelsetjeneste](#) [Helsestasjonstjeneste](#) [Hilde Fridtjofsen](#)

H1 Strikkekafe

Hver mandag fra 10:00-12:00 arrangeres det strikkekafe.

Sted	14. november 2022
Tid	10:00 - 12:00
Sted	Rana Friluftssenter

Hver mandag fra 10:00-12:00 arrangeres det strikkekafe i felles sal på Rana Friluftssenter og gratis kaffe.

Vedlikehold

Hvis du vil på Rana Friluftssenter

H2 Arranger

Arrangør	Rana Friluftssenter
Ansvarlig	Arrangøransvarlig
Ansvarlig	Rana Friluftssenter
Vedlikehold	Arrangøransvarlig
Vedlikehold	Arrangøransvarlig

Kommentar

Feil i rekkefølgen på overskriftskodene. Overskriftene "Arrangør" og "Kontakt" kommer direkte etter overskriftskode <h1> og skal derfor være <h2>.

Se funnet her:

[Kalender](#)

Eiendomsskattevedtak 2022

Følgende vedtak ble fattet i kommunestyret 14.12.2021:

Eiendomsskatt vedtas i henhold til vedlegg 4.5 i budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025. Takstene økes med 10 prosent (kontorjustering). Eiendomsskatten for 2022 skal utgjøre 2 promille med bunnfradrag på kr. 300 000 av verdigrunnlaget for bolig- og fritidseiendommer, og 7 promille for næringsseiendommer. Skattesedler kan du finne på Min Side/Min post fra kommunen.

Kommentar

Overskriften mangler overskriftskode.

Se funnet her: [Eiendomsskatt 2022](#)

Språk i artikler

I WCAG finnes det et bør-krav som gjelder leseferdighet. Den sier at dersom det finnes innhold på nettsiden som krever høye leseferdigheter, så skal det finnes et mer lettlest alternativ. Med høyere leseferdigheter menes det nivå som forventes etter norsk ungdomsskole. Vi oppfordrer i stedet våre kunder til å skrive tekster som alle kan forstå.

Et godt råd for å ha fokus på klarspråk når du skriver artikler: Tenk deg at du skal finne informasjon raskt, da ville du kjøpt lest overskriftene på en side. Det er derfor viktig at avsnittene under en overskrift har innhold man forventer å lese om etter å ha lest overskriften. I tillegg må ingressen gi et tydelig hint om hva artikkelen handler om.

Funn fra testen

Språk i artikler

Kart

Dersom du trenger PCR-test for å bekrefte gjennomgått sykdom må dette vurderes av, og bestilles hos din fastlege.

Kommentar

Vi anbefaler at adressen til Rådhuset oppgiss i klartekst i tillegg til å vises i kartet.

Kommentar

Vi vil anbefale at teksten inneholder informasjon om hva en PCR-test er for noe.

Se funnet her: [Koronatesting](#)

På kartet kan du se hvor badeplassene ligger:

Kommentar

Vi anbefaler at adressene til badeplassene oppgiss i klartekst i tillegg til å vises i kartet.

Se funnet her: [Badeplasser i Rana kommune](#)

Flere sider med samme problem:

[Mo Aktivitetshus](#)

[Oppfølging psykisk helse](#)

[Rask psykisk helsehjelp](#)

Mer informasjon om barnehagen

Kommentar

Vi anbefaler at tomt FAQ-spørsmål fjernes fra teksten.

Se funnet her: [Englia barnehage](#)

Rana interkommunale legevakt ligger ved gamle Selfors sykehjem, og kan nås på tlf **116 117**. Legevakta tar imot pasienter utenom ordinær arbeidstid. På dagtid vil du bli bedt om å kontakte fastlege.

Kommentar

Vi anbefaler dere å unngå forkortelser og skrive ordet telefonnummer helt ut.

Se funnet her: [Legevakt](#)

Eiendomsskattevedtak 2022

Følgende vedtak ble fattet i kommunestyret 14.12.2021: Eiendomsskatt vedtas i henhold til vedlegg 4.5 i budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025. Takstene økes med 10 prosent (kontorjustering). Eiendomsskatten for 2022 skal utgjøre 2 promille med bunnfradrag på kr. 300 000 av verdigrunnlaget for bolig- og fritidseiendommer, og 7 promille for næringsseiendommer. Skattesedler kan du finne på Min Side/Min post fra kommunen.

Kommentar

Vi vil anbefale at det legges inn ordforklaring for bunnfradrag.

Se funnet her: [Eiendomsskatt 2022](#)

Beskrivende tekst

Beskrivende sidetitler

Sidetittel presenteres øverst i vinduet eller i fanen i nettleseren, og er også det første som leses av en skjermleser. Mange brukere benytter sidetittelen som del av navigeringen, blant annet for å finne tilbake til den aktuelle siden ved mange åpne faner i nettleseren. Sidetittelen bør derfor være beskrivende for den spesifikke siden.

Funn fra testen

På nettsidene til Rana kommune er det benyttet beskrivende sidetitler.

Beskrivende overskrifter og ledetekster

En velskrevet artikkel er alltid brutt opp med klare og beskrivende overskrifter. De gjør det lettere for brukerne å skimlese innholdet og finne den delen de er interessert i. Overskrifter bryter også opp lange tekster, slik at innholdet ditt ikke er overveldende å lese. Dersom det er brukt overskrifter, skal de beskrive emne eller formål for innholdet som høyrer til. Personer med synshemming har spesielt nytte av overskrifter, da de ofte hopper mellom overskrifter når du bruker skjermleser.

Skjema skal ha beskrivende ledetekster som beskriver emne eller formålet med skjemaelementet.

Funn fra testen

Overskriftene på gjennomgåtte sider er beskrivende. Ledetekster på gjennomgåtte webskjema er gode.

Tabeller skal kunne brukes av alle

For at tabeller skal kunne tolkes og forstås rett er det viktig at de kodes riktig. Det gjelder både for de som ser tabellen, og spesielt for de som bruker hjelpemidler. Rad- og kolonneoverskrifter skal kodes som nettopp dette (<th>), slik at det er mulig å forstå hva innholdet i tabellen betyr.

Tabellens tittel skal kodes som &ltcaption>, og ikke som en vanlig overskrift (som for eksempel &ltH3>). Dette er fordi caption har en kobling til selve tabellen (både visuelt og teknisk) som gjør at de hører sammen, noe den vanlige overskriften ikke har. Komplekse tabeller gjør innholdet vanskelig å forstå. Prøv derfor å holde tabellen så enkel så mulig, del gjerne opp i flere tabeller.

Funn fra testen

Planbestemmelser SØK (PDF, 799 KB)				
Nedenfor ser du hva tomtene koster. Prisene gjelder for 2022.				
Pris per m ² kr. 308,- + fastpris kr. 152 651,-.				
Regulert tomt nr.	Adresse	Gnr.	Bnr.	Area (m ²) Merknader
12	Einmoen 19	13	32	1150
19	SØen 10	13	39	921
23	SØen 13	13	41	878
26	SØen 20	13	57	1220
27	SØen 22	13	45	947 SØLG
30	SØen 28	13	48	717 SØLG
31	SØen 30	13	49	704 SØLG

Kommentar

Tabellen mangler tittel, <caption>.

Se funnet her: [Drikkevann](#)

```
</Form>
▼ <div id="show-data" class="small">
  ▼ <div id="labelda_wrapper" class="dataTable_wrapper dt-bootstrap no-footer">
    ► <div class="row"></div> GMS
    ▼ <div class="row"> GMS
      ▼ <div class="tbl-sm-12">
        ▼ <table id="labelda" class="table-sm table-striped table-bordered table-hover dt-response nowrap dataTable no-footer" cellpadding="0" width="100%" role="grid" style="width: 100%>
          ▼ <thead>
            ▼ <tr role="row">
              <th rolespan="1" colspan="1">ID</th>
              <th rolespan="1" colspan="1">Parameter</th>
              <td class="text-center" rolespan="1" colspan="3"> -- 30
                <strong> <td class=</td>
                  /td>
                ► <td class="text-center" rolespan="1" colspan="3">"/td>
                ► <td class="text-center" rolespan="1" colspan="3">"/td>
```

Lister

Lister kan benyttes for å ramse opp informasjon. Fordelen med lister er at informasjonen blir strukturert både visuelt og i kode, og dermed blir informasjonen lettere å lese og forstå for alle brukere. En vanlig brukerfeil er at tekst blir limt inn fra annen kilde, hvor listen kanskje har visuelle listepunkt, men ikke er kodet som liste. I kravene til universell utforming står det at ting skal være kodet som det de ser ut som.

Funn fra testen

Lister som er gjennomgått på Rana kommune sine nettsider er universelt utformet.

Mulighet til å hoppe over innhold på siden

Det skal være mulig å hoppe over faste blokker med informasjon og komme direkte til selve innholdet (for eksempel der artikkelen starter). Blokker med informasjon kan for eksempel være hovedmenyen, som gjentas på alle sider og ikke alltid er like aktuell å lese seg gjennom. Slike løsninger er spesielt nyttige for brukere som navigerer med tastatur eller andre hjelpemidler, som da slipper å tabbe seg gjennom hele menyen før de får lese artikkelen.

Lenken som aktiviserer hoppet kan gjerne være skjult i utgangspunktet, men skal komme til syne når den får fokus (ved bruk av tastatur). Mekanismen for å hoppe over innhold på siden skal være tilgjengelig blant de tre første tab-stegene på siden, og hoppe til det første aktive elementet i hovedinnholdet.

Det kan også være aktuelt å legge inn flere slike hopp-lenker, for eksempel til søkefelt eller meny, uten at dette er et eget krav.

Funn fra testen

Hopp til søk setter er ikke fokus i søkefeltet. Det samme gjelder for hopp til meny der fokus ikke settes på menyen øverst på nettsidene.

Tabrekkefølge

Kravene til tastaturnavigasjon skal ivareta brukere som ikke kan eller ønsker å bruke mus for å navigere på nettstedet. Alt innhold skal derfor kunne nås og brukes kun ved hjelp av tastatur og presentere innholdet i en meningsfull rekkefølge.

Funn fra testen

Tab-rekkefølgen på Rana kommune sine nettsider fungerer godt.

Nettstedet er brukbart med tekstforstørrelse

Innhold skal kunne endres til 400 prosent størrelse ved 1280 piksler bredde, uten tap av informasjon eller funksjonalitet. Teksten skal være leselig og det skal være mulig å bruke funksjonalitet som menyer og lenker.

Funn fra testen

Sone 3	09.05.2022 man.	0	👍	0	👍
Sykehuset	02.05.2022 man.	0	👍	0	👍
Øver Gruben	02.05.2022 man.	0	👍	0	👍

Kommentar

Ved zoom 400% må brukeren scrolle for å se informasjonen til høyre i tabellen. Da er det vanskelig å følge linjene med tekst.

Se funnet her: [Drikkevann](#)

Tildeling av kommunale gjennomg

VELG

Arealplanlegging

Byggesak

Landbruksveileder

Landmåling

Tildeling av kommunale gjennomgangsboliger, bostøtte, startlån og tilskudd

Teksten i nedtrekkslisten på bookingsiden kuttet ved zoom 400%.

Se funnet her:

[Tildeling av kommunale gjennomgangsboliger, bostøtte, startlån og tilskudd](#)

Kommentar

Ved zoom 400% må brukeren scrolle for å se informasjonen til høyre i tabellen. Da er det vanskelig å følge linjene med tekst.

Se funnet her:

[Priser og plasstyper i SFO i Rana kommune - Rana kommune](#)

Nettstedet er brukbart med tekstforstørrelse

Tekstavstanden i artikler på et nettsted skal kunne overstyres for å gjøre teksten lettere å lese.

Funn fra testen

Ingen funn.

Utforming av lenker

Lenker skal skille seg ut fra resten av innholdet og være konsekvent markert. Det gjør det enkelt å få oversikt og forstå hva som faktisk er lenker på nettstedet. Det er ikke godt nok å bare bruke en annen farge på lenkene, du må i tillegg bruke for eksempel understreking, ramme eller et ikon.

Funn fra testen

Lenker på Rana kommune er understreket og dermed godt synlige på nettsidene.

Navigasjon på nettstedet

Brukeren skal ha flere ulike innganger til innholdet på et nettsted. For mange brukere er menyen den viktigste metoden for navigering, men en må supplere dette med for eksempel søkefunksjon, alfabetisk liste eller nettstedskart.

- Søk skal være enkelt å finne og bruke.
- Alfabetisk liste presenterer sidene ut fra stikkord og/eller sidenes titler i alfabetisk rekkefølge.
- Nettstedskart presenterer sidene ut fra deres plassering i menystrukturen.

Funn fra testen

På nettstedet til Rana kommune kan brukeren finne innhold på flere måter. Brukeren kan benytte et søk eller de kan finne innhold ved hjelp av en meny.

Konsekvent navigering

Forutsigbarhet er viktig for mange brukere. Dersom grensesnittet endres innenfor et og samme nettside, vil det kunne oppleves forvirrende. Navigasjonslenker som gjentas på flere sider skal ha en konsekvent rekkefølge og elementer som har samme funksjonalitet på tvers av flere sider skal være utformet likt. Med dette menes for eksempel at menyer bør komme på samme sted og at søkefunksjonen skal fungere på samme måte på nettstedet.

Funn fra testen

Det er benyttet konsekvent navigasjon på nettsidene til Rana kommune.

Flere brukergrupper benytter tastatur eller andre hjelpemidler for å navigere på nettsiden. All funksjonalitet skal derfor kunne brukes kun ved hjelp av tastatur. Det er viktig for brukere som benytter tastaturnavigasjon å forstå hvor på siden de er til enhver tid. Lenker skal som nevnt skille seg ut fra annet innhold, men de skal også få en ekstra visuell markering når de kommer i fokus (for eksempel den lenken du har tabbet deg til). En slik ekstra visuell markering kan for eksempel være understreking (om det ikke er understreking fra før), ramme, uthevet skrift eller bakgrunnsfarge.

Det skal være mulig å navigere med tastatur gjennom alt innholdet på nettsiden, uten å bli stående fast i noen elementer. Tastaturrekkefølgen på nettstedet skal ha en logisk rekkefølge. I tillegg skal det ikke automatisk skje en kontekstendring når brukeren navigerer med tastatur.

Det er mulig å navigere med tastatur på Rana kommune sine nettsider.

Acos

Funn fra testen

Det skal være mulig å navigere med tastatur

Arealplanlegging

Arealplanlegging

VELG

Kommentar

Nedtrekkslisten på booking mangler fokusmargering.

Se funnet her: [Arealplanlegging](#)

< Forrige måned

November 2022

Neste måned >

Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Kommentar

Det er ikke mulig å benytte kalenderoversikten med tastaturnavigasjon.

Se funnet her: [Finn ledig tid - Inger Blikra](#)

Språkkode

For at opplesende hjelpemidler skal kunne velge korrekt stemme må en angi innholdets språk i koden, `<html lang="nb">`. Har du skrevet deler av innholdet på et avvikende språk skal dette fremgå av koden. Dette kan for eksempel være et sitat som er skrevet på et annet språk, eller at sideinnholdet er på et språk og menyene på et annet.

`<p>`Dette er norsk tekst `<span lang="en">`This is english.`</span>` Her er det norsk igjen.`</p>` I eksempelet er teksten i midten skrevet på engelsk, i motsetning til hovedinnholdet. Attributtet lang kan du sette på valgfritt element i html, eksempelvis `<span>`, `<li>`, `<div>`, `<a>` eller `<p>`.

Funn fra testen

«nb» er angitt som språkkode på Rana kommune sine nettsider.

Klikkbare elementer

Klikkeflater skal være store nok

Det skal være enkelt å klikke på lenker og annen klikkbar funksjonalitet. Klikkeflaten kan derfor med fordel være større enn selve elementet, for eksempel at en tekstlenke har et større klikkbart område enn bare selve teksten. Dette er nyttig for de med ned nedsatt bevegelighet og dermed har redusert presisjon. Det er også nyttig med store klikkflater på små skjermer som en mobiltelefon. Et tips for å sjekke om løsningen er god nok er å bruke tommelen på mobilen. Man bør også unngå å plassere for mange knapper eller lenker for tett sammen, slik at det er fare for at man klikker på feil knapp.

Funn fra testen

Ingen funn.

Justerbar hastighet

Eventuelle tidsbegrensninger på en nettside skal kunne justeres av brukeren. Før tiden utløper skal brukeren varsles, og få minst 20 sekunder til å forlenge tidsbegrensningen. Dette ved hjelp av en enkel handling som for eksempel "trykk på mellomromstasten".

Funn fra testen

Ingen funn.

Pekeravbrytelser

Uheldige eller feilaktig input via mus eller berøringsskjerm skal lett kunne avbrytes. Funksjon aktiveres eller settes i gang når brukeren slipper opp musepekeren eller løfter fingeren fra berøringsskjermen. Funksjonalitet som aktiveres når pekeren slippes opp, skal ha en innebygd mulighet for å angre ved å flytte pekeren før brukeren slipper knappen på musen. Tilsvarende gjelder for berøringsskjermer, der brukeren kan flytte fingeren vekk fra funksjonaliteten før de løfter fingeren og dermed avbryte. Klikker for eksempel en bruker i en nedtrekksliste, men velger å bevege musepekeren bort fra nedtrekkslisten skal operasjonen avbrytes.

Funn fra testen

Ingen funn.

Skjema

Hvis et skjema ikke er universelt utformet, kan brukere bli utestengt fra viktige tjenester eller sende inn feil informasjon. Gode ledetekster og feilmeldinger, samt markering av obligatoriske felter i skjema er nyttig for alle.

For å støtte brukerens utfylling av skjema er det nødvendig med:

- beskrivende ledetekster
- merking av obligatoriske felter
- tydelige feilmeldinger

Funn fra testen

Form elements visible: "Navn på bestiller", "Telefon", "Obligatorisk" (checkbox), "Langt til hjelpetext", "Ansett", "Slutt felt i e-post-utbetaling", "Anbefalt" (highlighted with a red box).

Melding om fakkeltog / fakkelmarkering

Plar du å arrangere fakkeltog eller en annen markering med fakler, bruker du dette skjemaet. Meldingen blir sendt minst en uke før fakkeltog eller markering skal skje.

Navn på fakkeltog/-markering (påkrevd)

Bevarte hendelser med fakkeltog/-markeringer (påkrevd)

NB: Ikke skriv registreringer om fakler eller andre personoppgifter, selv om dette føles relevant for å forklare hendelsen.

Bestille ekstra feie- og tilsynstjenester

Feie- og tilsynstjenester som anstilles særskilt utføres vanligvis på fridager i enkelte perioder kan det være lurt å bestille for avtale.

Navn på bestiller (påkrevd)

E-post (påkrevd)

Se funnet her: [Kontakt oss om feiing](#)

Se funnet her: [Arrangement og overnatting](#)

Kommentar

Vi anbefaler at dere slår på funksjonalitet for autofylling på felter i webskjemaer.

Dato for fakkeltog/-markering.

dd.mm.åååå

Starttidspunkt for fakkeltog/-markering (klokkeslett). Bruk formatet tt:mm (påkrevd)

Kommentar

Obligatorisk felt "Dato for fakkeltog/-markering" mangler informasjon om at feltet er obligatorisk.

Feilen vil bli utbedret av Acos.

Se funnet her: [Arrangement og overnatting](#)

Funn fra testen

Skjema

Fornavn*

Etternavn*

E-post*

Kommentar

- Autoutfylling er ikke mulig i skjema for booking av saksbehandler.
- Feilmeldinger i booking er lite forklarende.
- Vi vil anbefale tydeligere markering av obligatoriske felt.

ACOS jobber med å utbedre disse svakhetene i skjema for booking.

Se funnet her: [Reservasjon](#)

Registrer en bruker for å opprette og administrere dine lag og organisasjoner

E-post/brukernavn *

siljevd@acos.no

Fornavn *

Dette feltet må fylles ut

Etternavn

Kommentar

- Autoutfylling er ikke mulig i skjema for lag og organisasjoner.
- Feilmeldinger i lag og organisasjoner er lite forklarende.
- Vi vil anbefale tydeligere markering av obligatoriske felt.

ACOS har registrert disse svakhetene og vil utbedre dem.

Se funnet her: [Registrer en bruker for å opprette og administrere dine lag og organisasjoner](#)

Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet

For å sikre at innhold på nettsiden skal være lesbart uansett forhold, bør man ha høy kontrast. Et eksempel på krevende forhold for alle brukere er bruk av mobil ute i sollys. Jo høyere kontrast, jo lettere er det å lese, og vi anbefaler at dere har en kontrastverdi på 7:1 på alle knapper og tekstelementer. Kravet til kontrast gjelder for all tekst på siden, for eksempel tekst i søkefeltet, tekst som vises når musepekeren holdes over eller hvis et element får fokus ved tastaturnavigering.

Kravet til kontrast mellom tekst og bakgrunn er 3:1 for tekst som er større enn 24 piksler (18 punkt) høy i ordinær skrift eller minst 19 piksler (14 punkt) høy i fet skrift. For all annen tekst er kravet til kontrast 4,5:1. Det forutsettes en kontrast på 7:1 for at man skal kunne lese på en mobil ute i sollys. Dersom du sørger for at kontrasten mellom tekst og bakgrunn alltid er minst 4.5:1, trenger du ikke ta stilling til om teksten er stor eller liten. Dette gjør det enklere å oppfylle kravet.

Det skal være god kontrast (minst 3:1) mellom bakgrunn og f.eks. knapper, klikkbare ikoner, søkefelt og felter i skjema og avkrysningsbokser, samt informasjonsgrafikk. Stor tekst og fet skrift har også kontrastkrav på 3.0:1

- Kontrastkrav for liten tekst er 4.5:1
- Kontrastkrav for stor eller fet tekst er 3.0:1

Funn fra testen

Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet

Sted	Ti	Dag	Ti	Ti	Ti
Alteren		24.10.2022 man.	0	0	0
Alteren		10.10.2022 man.	0	1	1
Alteren		29.08.2022 man.	0	1	1
Alteren		22.08.2022 man.	0	0	0

WCAG 2.1 results	Contrast ratio
	3,1:1
▶ 1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)	
✖ Fail (regular text)	✔ Pass (large text)
▶ 1.4.6 Contrast (Enhanced) (AAA)	
✖ Fail (regular text)	✖ Fail (large text)

Sykehuset	22.08.2022 man.	0	0	0
Sykehuset	02.05.2022 man.	0	0	0
Trykkekningstasjon Åga	31.10.2022 man.	0	0	0

WCAG 2.1 results	Contrast ratio
	4:1
▶ 1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)	
✖ Fail (regular text)	✔ Pass (large text)

Kommentar

Grønn tekst mot grå bakgrunn har en kontrast på 2,8:1

Kommentar

Kontrast på grønn tekst mot hvit bakgrunn er 3,1:1. Grønn tekst mot grå bakgrunn har en kontrast på 2,8:1

Sted	Ti	Dag	Ti	Ti	Ti
Alteren		24.10.2022 man.	0	0	0
Alteren		10.10.2022 man.	0	1	1
Alteren		29.08.2022 man.	0	1	1
Alteren		22.08.2022 man.	0	0	0

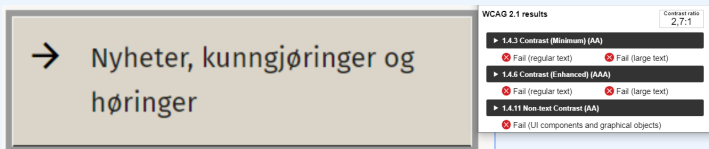
WCAG 2.1 results	Contrast ratio
	2,8:1
▶ 1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)	
✖ Fail (regular text)	✖ Fail (large text)
▶ 1.4.6 Contrast (Enhanced) (AAA)	
✖ Fail (regular text)	✖ Fail (large text)

Kommentar

Grønn tekst mot grå bakgrunn har en kontrast på 2,8:1

Funn fra testen

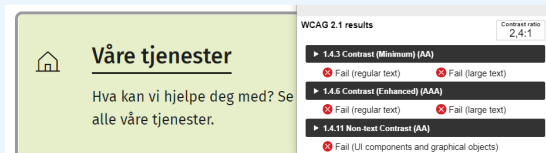
Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet

Kommentar

Kontrast på grå fokusmarkering mot hvit bakgrunn er 2,7:1

Se funnet her: [Forsiden til Rana kommune](#)

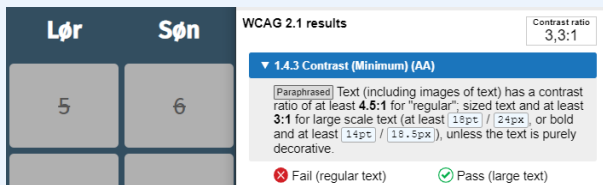
Kommentar

Kontrast på grå fokusmarkering mot lysegrønn bakgrunn har en kontrast på 2,4:1

Se funnet her: [Forsiden til Rana kommune](#)

Funn fra testen

Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet

The image shows a WCAG 2.1 results panel for a dark background with light text. The panel includes a 'Contrast ratio' of 3,3:1 and a '1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)' section. The text is 'Lør Søn' and '5 6'. The results show 'Fail (regular text)' and 'Pass (large text)'.

WCAG 2.1 results

Contrast ratio
3,3:1

▼ 1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)

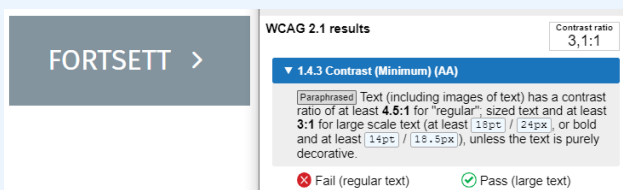
Paraphrased Text (including images of text) has a contrast ratio of at least **4.5:1** for "regular", sized text and at least **3:1** for large scale text (at least 18pt / 24px, or bold and at least 14pt / 18.5px), unless the text is purely decorative.

❌ Fail (regular text)   ✅ Pass (large text)

Kommentar

Kontrast på mørkegrå tekst mot grå bakgrunn har en kontrast på 2,8:1

Se funnet her: [Finn ledig tid - Inger Blikra](#)

The image shows a WCAG 2.1 results panel for a light background with dark text. The panel includes a 'Contrast ratio' of 3,1:1 and a '1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)' section. The text is 'FORTSETT >'. The results show 'Fail (regular text)' and 'Pass (large text)'.

WCAG 2.1 results

Contrast ratio
3,1:1

▼ 1.4.3 Contrast (Minimum) (AA)

Paraphrased Text (including images of text) has a contrast ratio of at least **4.5:1** for "regular", sized text and at least **3:1** for large scale text (at least 18pt / 24px, or bold and at least 14pt / 18.5px), unless the text is purely decorative.

❌ Fail (regular text)   ✅ Pass (large text)

Kommentar

Hvit tekst mot bakgrunn har en kontrast på 3,1:1

Koden skal følge gjeldende standarder

For å sikre at innholdet kan presenteres på tvers av enheter, størrelser og programvare er det viktig at det kodes korrekt.

Funn fra testen

Helsestasjonstjenesten er en lovplagt tjeneste og gir et gratis helse tilbud til alle barn i alderen 0-5 år og deres familier. Konsultasjonene foregår både individuelt og i grupper, og gjennomføres av helsepsykiatere, helsestasjonslege eller fysioterapeut.

Barn i Norge har rett til nødvendig helsehjelp, noe som innebærer å legge til rette for og sørge for at

Kommentar

Teksten på denne siden kuttes og er uleselig for alle brukergrupper.

Se funnet her: [Helsestasjonstjeneste](#)

alt="KUNDENAVN"

Rana
kommune

Kommentar

Logoen på Rana kommune mangler alternativ tekst som forklarer lenkemålet. Forslag til lenketekst "Forsiden til Rana kommune. Logo".

Se funnet her: [Forsiden til Rana kommune](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

Lag og organisasjoner

Kategori

Velg kategori

SELECT ERR

Aktivitet

Velg aktivitet

SELECT ERR

Søk i

SELECT ERR

INPUT ERR

Søk

Søk i

Navn

INPUT ERR

1 Error(s)

Duplicate labels used

(duplicateLabelsUse

Description: The form contains multiple `<label>` elements with the same text content.

[WCAG 2.0 AA](#) Success Criterion [2.4.6 Headings and Labels](#)

[WCAG 2.1 AA](#) Success Criterion [2.4.6 Headings and Labels](#)

9 Error(s)

(nonActiveElementInTabOrder

Non-active element in tab order

Description: The element has been placed in the Tab order using `tabindex="0"`, but it lacks a specific `role="..."` attribute.

[WCAG 2.0 A](#) Success Criterion [4.1.2 Name, Role, Value](#)

[WCAG 2.1 A](#) Success Criterion [4.1.2 Name, Role, Value](#)

4 Error(s)

Input has no accessible name

(inputNoAccessibleName)

Description: The form control lacks an accessible name.

[WCAG 2.0 A](#) Success Criterion [4.1.2 Name, Role, Value](#)

[WCAG 2.1 A](#) Success Criterion [4.1.2 Name, Role, Value](#)

Navn

Hjemme

Postadresse

Militære Veteraners

Motorsykkelklubb Chapter

Helgeland

Hjemmeside

Kommentar

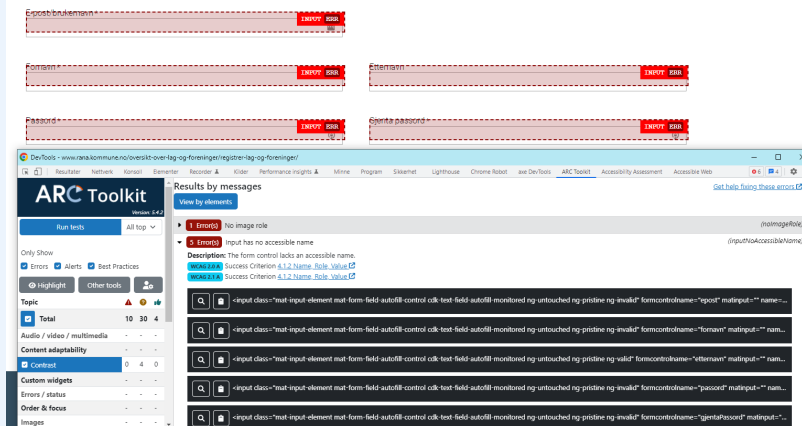
Funksjonalitet for lag og organisasjoner har noen feil i forhold til universell utforming. **Acos vil utbedre feilene.**

Se funnet her: [Lag og organisasjoner](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

Registrer en bruker for å opprette og administrere dine lag og organisasjoner

Kommentar

- Inputfelt ved registrering av lag har mangler kobling til ledetekst

Feilen vil bli utbedret av Acos.

Se funnet her:

[Registrer en bruker for å opprette og administrere dine lag og organisasjoner](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

INPUT

ERROR

Jeg har lest og godtatt personvernerklæringen [Personvernerklæring for bestilling av time hos en](#)
areaplanlegger (PDF, 117 kB)
Felt merket med * må fylles ut

< TILBAKE

E-post*

Telefon*

Hva trenger du hjelp til?*

Hvilken eiendom gjelder det?*

Har du allerede en sak?*

Jeg ønsker*

Save

Save

Save

Save

Save

Save

ARC Toolkit

Results by messages

1 Errors

No image role

Multiple form labels used

Description: There are multiple (1) elements that reference the same form control.

Success Criterion 3.3.2 Name, Role, Value

Success Criterion 3.3.2 Name, Role, Value

De Tools - www.realestate.com/booking-av-selskapsbinder/areaplanlegger/ingeridleva/9355.asp?search=booking&fromDate=30.11.2022&toDate=30.11.2022&rentTime=10%3A30&toTime=11%3A40&idDay=146

Results by messages

1 Errors

No image role

Multiple form labels used

Description: There are multiple (1) elements that reference the same form control.

Success Criterion 3.3.2 Name, Role, Value

Success Criterion 3.3.2 Name, Role, Value

Kommentar

Bookingmodulen har noen kjente feil i forhold til universell utforming. Acos vil utbedre booking modulen.

Se funnet her: [Reservasjon](#)

Koden skal følge gjeldende standarder

- Feil relatert til "Translate" og kommune-Kari.

- Det er en feil i deres kundedesignet som gjør at det legges et tomt element øverst på mange nettsider.
Endring kan bestilles hos Acos.

Se funnet her: [Rehabiliteringstjenesten](#)

Funn fra testen

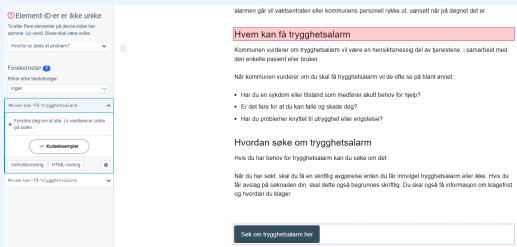
Koden skal følge gjeldende standarder

Kommentar

- Kartet på denne siden mangler title tag. Denne kan dere legge inn i artikkelen ved at dere velger "kilde" i artikkeleditoren.

Se funnet her: [Skiløyper](#)

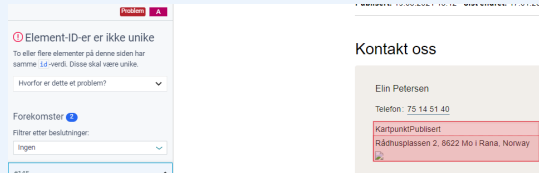
Kommentar

På denne siden er det flere elementer som har samme ID. Problemet har muligens oppstått på grunn av anker-elementer som er kopiert. Vi vil anbefale at dere kopierer og limer inn teksten uten formatering av teksten.

Se funnet her: [Trygghetsalarm](#)

Funn fra testen

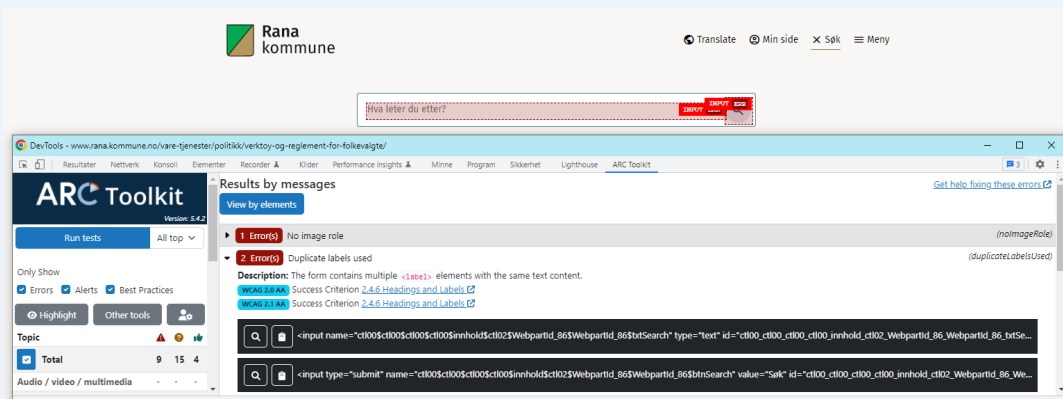
Koden skal følge gjeldende standarder

Kommentar

Flere elementer med samme ID ved kart i personfeltet. **Acos har notert seg denne feilen som vi vil utbedre.**

Se funnet her: [Har du behov for å kjøre snøskuter?](#)

Kommentar

Flere lenketekster med samme tekst. **Acos har notert seg feilen som vil bli utbedret.**

Se funnet her: [Søk](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

Kommentar

Funksjonalitet for lag og organisasjoner har noen feil i forhold til universell utforming. **Acos vil utbedre feilen.**

Kontaktpersoner

Arne Steinfjell

Tittel	Styremedlem
Mobil	97172680
E-post	absteinfjell@gmail.com
Postadresse	8622 Mo i Rana

Hans Gullesten

Tittel	Kasserer
Telefon	98454608
Mobil	98454608
E-post	h.gullesten@online.no
Besøksadresse	Lillealteren 11
Postadresse	8616 Mo i Rana

Svein Winnem

Tittel	Leder
Mobil	91114897
E-post	svein.winnem71@gmail.com
Besøksadresse	Elvebakken 11c
Postadresse	8613 Mo i Rana

Annet

Kommentar

- Tabellen kuttes på mobil.

Se funnet her: [Alteren Skytterlag](#)

Navn	Hjemmeside	Postadresse
Alteren Skytterlag	Hjemmeside	8616 Mo i Rana

Kommentar

- Fokusmarkering på overskriften mangler i tabellen.

Se funnet her: [Lag og organisasjoner](#)

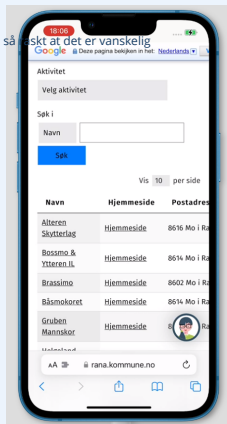
Se funnet her: [Alteren Skytterlag](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

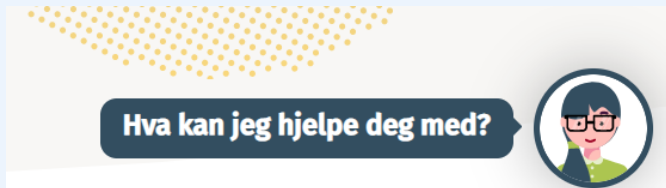
teksten forsvinner så snart at det er vanskelig

Kommentar

Tekst på lag og org kuttes på mobil. **Acos vil utbedre feilen.**

Se funnet her: [Lag og organisasjoner](#)

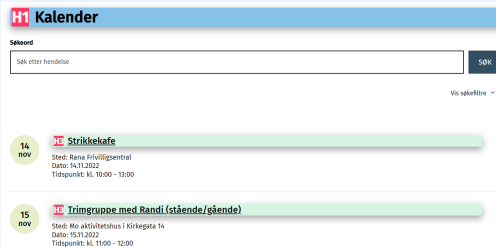

Kommentar

Når siden lastes, viser Kommune - Kari teksten "Hva kan jeg hjelpe deg med?". Denne teksten forsvinner så snart at det er vanskelig å lese teksten.

Se funnet her:

[Forsiden til Rana kommune](#)

Kommentar

Feil i rekkefølgen på overskriftskodene. De lenkede overskriftene har overskriftskode <h3>, men burde vært <h2>. **Acos vil utbedre denne feilen.**

Se funnet her:

[Kalender](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

Errors (15) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)
- 2 The `attribute` on the `element` is obsolete. [Use CSS instead](#) (9) · Hide all · Show all
  - 2.1 ☒ The `cellspacing` attribute on the `table` element is obsolete. [Use CSS instead](#) (5)
  - 2.2 ☐ The `width` attribute on the `table` element is obsolete. [Use CSS instead](#) (4)
- 3 ☒ Stray end tag `img`. (2)
- 4 ☒ The `font` element is obsolete. [Use CSS instead](#).

Kommentar

Artikkelen "Vil du kjøpe boligtomt hos oss?" har ifølge valideringstjenesten til W3C femten feil.

Se funnet her: [Vil du kjøpe boligtomt hos oss?](#)

Errors (5) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)
- 2 ☒ Bad value `100%` for attribute `width` on element `iframe`: Expected a digit but saw `%` instead.
- 3 ☒ The `frameborder` attribute on the `iframe` element is obsolete. [Use CSS instead](#)

Kommentar

Artikkelen for drikkevann har ifølge valideringstjenesten til W3C fem feil.

Se funnet her: [Drikkevann](#)

Errors (3) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)

Kommentar

Artikkelen for arrangement og overnatting har ifølge valideringstjenesten til W3C tre feil.

Se funnet her: [Arrangement og overnatting](#)

Errors (8) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here.
- 2 ☒ Duplicate attribute `name`.
- 3 The `attribute` on the `element` is obsolete. [Use CSS instead](#) (2) · Hide all · Show all
  - 3.1 ☒ The `cellspacing` attribute on the `table` element is obsolete. [Use CSS instead](#)
  - 3.2 ☒ The `width` attribute on the `table` element is obsolete. [Use CSS instead](#)
- 4 ☒ Bad value `https://rana.frivilligsentral.no/320` for attribute `href` on element `a`: Invalid host: illegal character in domain: space is not allowed.
- 5 ☒ The value of the `for` attribute of the `label` element must be the ID of a non-hidden form control. (3)

Kommentar

Oversikten for lag og organisasjoner har ifølge valideringstjenesten til W3C åtte feil.

Se funnet her: [Lag og organisasjoner](#)

Funn fra testen

Koden skal følge gjeldende standarder

Errors (7) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)
- 2 Attribute `xmlns:acos` not allowed on element `div` at this point. (2) [Hide all](#) [Show all](#)
  - 2.1 ☒ Attribute `object-published` not allowed on element `div` at this point.
  - 2.2 ☒ Attribute `tansa-proofing` not allowed on element `div` at this point.
- 3 ☒ Duplicate ID `img`
- 4 ☒ An `img` element must have an `alt` attribute, except under certain conditions. For details, consult [guidance on providing text alternatives for images](#).

Kommentar

Artikkelen "Har du behov for å kjøre snøskuter?" har ifølge valideringstjenesten til W3C syv feil.

Se funnet her: [Har du behov for å kjøre snøskuter?](#)

Errors (4) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)
- 2 ☒ Duplicate ID `hvem-kan-få-trygghetsalarm`

Kommentar

Artikkelen for drillekvern har ifølge valideringstjenesten til W3C tre feil.

Se funnet her: [Trygghetsalarm](#)

Errors (7) · Hide all errors · Show all errors

- 1 ☒ The `frameborder` attribute on the `iframe` element is obsolete. [Use CSS instead](#).
- 2 ☒ Attribute `xmlns:acos` not allowed here. (3)
- 3 ☒ Duplicate ID `ctl00_PlaceHolderMain_RichHtmlField1_ControlWrapper_RichHtmlField1`
- 4 ☒ The `aria-labelledby` attribute must point to an element in the same document. (2)

Kommentar

Artikkelen for plass på Rana kulturskole har ifølge valideringstjenesten til W3C tjuefem feil.

Se funnet her: [Plass på Rana kulturskole](#)

Kort gjennomgang av WCAG kravene

Mer detaljerte beskrivelser av WCAG kravene finner dere på [uutilsynet sine nettsider](#).

Kvalitetskrav fra WCAG 2.1	Kort forklaring av kravet	Kommentar
Prinsipp 1: Mulig å oppfatte	Informasjon og brukergrensesnittkomponenter må presenteres for brukere på måter som de kan oppfatte.	
Retningslinje 1.1 Tekstalternativ	Gi tekstalternativer til alt ikke-tekstlig innhold.	
1.1.1 Ikke-tekstlig innhold (Nivå A)	Gi brukeren et tekstalternativ for innhold som ikke er tekst. • Bilder skal ha alternativt innhold. • Illustrasjonsbilder skal ha blank verdi i attributt for alternativt tekst. • Formålet med linkede bilder skal fremgå av lenketeksten og eller tekstalternativet. • CAPTCHA har tekstalternativ og alternativ form.	Det er gjort funn på nettsidene til Rana kommune der bilder mangler alternativ tekst. For mer informasjon se avsnitt "Alternativ bildetekst".
Retningslinje 1.2 Tidsbaserte medier	Gi alternativer til tidsbaserte medier.	
1.2.1 Bare lyd og bare video (forhåndsinnspilt, Nivå A)	Gi brukeren et alternativ når innholdet presenteres kun som video uten lyd eller kun lyd. Unntaket er når lyden eller videoen utgjør et mediealternativ til tekst og er tydelig merket som det.	Det er ikke gjort funn av lydfiler eller videoer uten lyd på nettsidene til Rana kommune.
1.2.2 Teksting (forhåndsinnspilt, Nivå A)	Det gis tilgang til teksting for alt forhåndsinnspilt lydinnhold. Unntaket er når lydfilen fungerer som mediealternativer til tekst og er tydelig merket som det.	Det er ikke gjort funn av forhåndsinnspilt lydinnhold.
1.2.3 Synstolkning eller media alternativ (forhåndsinnspilt, Nivå A)	Tilby en beskrivende tekst eller et lydspor med beskrivelse for videoer som ikke er direkte-sent.	Krav om synstolkning av filmer har blitt utsett inntil videre. Se mer informasjon om synstolkning av filmer på uutilsynet sine nettsider.
Retningslinje 1.3 Mulig å tilpasse	Lag innhold som kan presenteres på forskjellige måter uten at informasjon eller struktur går tapt.	
1.3.1 Informasjon og relasjoner (Nivå A)	Elementer skal være kodet som det de ser ut som. Eksempler: • tabeller skal kodes som tabeller • lister skal kodes som lister • korrekt overskriftsnivå er benyttet	Det er gjort funn av tabeller som mangler tittel, se avsnitt "Tabeller skal kunne brukes av alle".
1.3.2 Meningsfylt rekkefølge (Nivå A)	Presenter innhold i en meningsfull rekkefølge. Skjermlesere og andre hjelpemidler skal kunne presentere innholdet i samme meningsfulle rekkefølge som den visuelle presentasjonen på nettsiden.	Tab-rekkefølgen på undersøkte sider er god.

Kvalitetskrav fra WCAG 2.1	Kort forklaring av kravet	Kommentar
1.3.3 Sensoriske egenskaper (Nivå A)	Instruksjoner må ikke utelukkende være avhengige av form, størrelse, visuell plassering, orientering, eller lyd for å kunne bli forstått.	Meldingstekster og feilmeldinger er i klartekst på nettsidene til Rana kommune.
1.3.4 Visningsretning (Nivå AA) Fullført	Brukeren må få velge om innholdet skal vises i liggende eller stående retning.	Brukeren kan velge om innhold på Rana kommune skal vises stående eller liggende retning.
1.3.5 Identifiser formål med inndata (Nivå AA)	Skjemaelementer er kodet med inndataformål.	Vi vil anbefale at dere slår på funksjonalitet for autoutfylling på webskjema. ACOS jobber med å tilrettelegge for autoutfylling av felt også på webskjema tilknyttet bookingmodulen. Autoutfylling mangler for lag og organisasjoner. ACOS har notert svakheten. Se mer informasjon under avsnittet "Skjema".
Retningslinje 1.4 Mulig å skille fra hverandre	Gjør det enklere for brukerne å se og høre innhold, blant annet ved å skille forgrunnen fra bakgrunnen.	
1.4.1 Bruk av farge (Nivå A)	Farge skal ikke benyttes som det eneste visuelle virkemiddelet for å formidle informasjon, angi en handling, be om respons eller skille ut et visuelt element.	Feilmeldinger i skjemaer på Rana kommune sine nettsider har forklarende tekst i tillegg til rød farge for å indikere ugyldig input.
1.4.2 Styring av lyd (Nivå A)	Gi brukeren mulighet til å stoppe eller pause lyd som starter automatisk.	Det er ikke gjort funn av lyd som starter automatisk på Rana kommune sine nettsider.
1.4.3 Kontrast (minimum, Nivå AA)	Kontrastforholdet mellom teksten og bakgrunnen er minst 4,5:1.	Det er gjort funn på nettsidene til Rana kommune der elementer har dårlig kontrast. Se avsnitt "Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet".
1.4.4 Endring av tekststørrelse (Nivå AA)	Tekst kan bli endret til 200% størrelse uten tap av innhold eller funksjon.	Det er ikke gjort funn av innhold som skjules når tekststørrelsen endres til 200%.
1.4.5 Bilder av tekst (Nivå AA)	Bruk tekst i stedet for bilder av tekst.	Det er gjort funn på nettsidene til Rana kommune av bilde av tekst. Se avsnitt "Alternativ bildetekst".
1.4.10 Dynamisk tilpasning (Nivå AA)	Innhold skal kunne endres til 400 prosent størrelse ved 1280 piksler bredde, uten tap av informasjon eller funksjonalitet.	Det er gjort funn der elementer overlapper hverandre ved zoom, se avsnitt "Nettstedet er brukbart med tekstforstørrelse".
1.4.11 Kontrast for ikke-tekstlig innhold (Nivå AA)	Ikke-tekstlig innhold som for eksempel knapper, lenker og ikoner skal ha et kontrastforhold på minst 3:1 mot farge(r) som ligger ved siden av.	Det er gjort funn der ikke-tekstlig innhold har for svak fargekontrast, se avsnitt "Tilstrekkelig kontrast skal sikre god lesbarhet".
1.4.12 Tekstavstand (Nivå AA)	Tekstavstanden skal kunne overstyres for å gjøre teksten lettere å lese.	Tekstavstand på nettsidene kan overstyres.
1.4.13 Pekerfølsomt innhold eller innhold ved tastaturfokus (Nivå AA)	Brukeren skal ha mer kontroll over innholdet på nettsiden som får fokus med musepeker eller tastatur.	Ingen feil funnet.
Prinsipp 2: Mulig å betjene	Det må være mulig å betjene brukergrensesnittkomponenter og navigeringsfunksjoner.	
Retningslinje 2.1 Tilgjengelig med tastatur	Gjør all funksjonaliteten tilgjengelig med tastatur.	

Kvalitetskrav fra WCAG 2.1	Kort forklaring av kravet	Kommentar
2.1.1Tastatur (Nivå A)	All funksjonalitet skal kunne brukes kun ved hjelp av tastatur.	Brukeren kan nå alt innhold ved hjelp av tastatur.
2.1.2 Ingen tastaturfelle (Nivå A)	Unngå tastaturfeller. Hvis tastaturfokus kan flyttes til en av komponentene på siden ved hjelp av et tastaturgrensesnitt, skal fokus kunne flyttes fra den aktuelle komponenten bare ved hjelp av tastaturgrensesnittet.	Det er ikke gjort funn av tastaturfeller på Rana kommune sine nettsider.
2.1.4 Hurtigtaster som består av ett tegn (Nivå A)	Brukeren skal enkelt kunne slå av hurtigtaster som består av ett tegn.	Det er ikke benyttet hurtigtaster på nettsidene til Rana kommune.
Retningslinje 2.2 Nok tid	Gi brukerne nok tid til å lese og bruke innhold.	
2.2.1 Justerbar hastighet (Nivå A)	Tidsbegrensninger skal kunne justeres av brukeren. • Brukeren skal kunne slå av tidsbegrensninger. • Brukeren skal kunne justere tidsbegrensningen. • Brukeren skal kunne forlenge tidsbegrensningen.	Nettsidene til Rana kommune har ikke tidsbegrensninger.
2.2.2 Pause, stopp, skjul (Nivå A)	Gi brukeren mulighet til å stoppe, pause eller skjule innhold som automatisk endrer seg.	Det er ikke gjort funn av innhold som automatisk endrer seg på nettsidene til Rana kommune.
Retningslinje 2.3 Anfall	Ikke utform innhold på en måte som er kjent for å forårsake anfall.	
2.3.1Terskelverdi på maksimalt tre glimt (Nivå A)	Innhold skal ikke blinke mer enn tre ganger per sekund.	Nettsidene til Rana kommune har ikke elementer som blinker.
Retningslinje 2.4 Navigerbar	Gjør det mulig for brukerne å navigere, finne innhold og vite hvor de befinner seg.	
2.4.1 Hoppe over blokker (Nivå A)	Gi brukeren mulighet til å hoppe direkte til hovedinnholdet.	Hopp til søk og meny fungerer ikke tilstrekkelig på Rana kommune sine nettsider, se meg avsnitt "Mulighet til å hoppe over innhold på siden".
2.4.2 Sidetitler (Nivå A)	Bruk nyttige og tydelige sidetitler.	Nettsidene til Rana kommune har beskrivende sidetitler.
2.4.3 Fokusrekkefølge (Nivå A)	Presenter innholdet i en logisk rekkefølge.	Innholdet presenteres i logisk rekkefølge.
2.4.4 Formål med lenke (i kontekst, Nivå A)	Alle lenkers mål og funksjon fremgår tydelig av lenketeksten.	Det er gjort funn på nettsidene til Rana kommune der lenkemålet ikke fremgår tydelig av lenketeksten. Se avsnitt "Lenker skal være beskrivende".
2.4.5 Flere måter (Nivå AA)	Tilby brukeren flere måter å navigere på.	Brukeren kan navigere på ulike måter på Rana kommune sine nettsider.
2.4.6 Overskrifter og ledetekster (Nivå AA)	Sørg for at ledetekster og overskrifter er beskrivende.	Ledetekster og overskrifter er gode.

Kvalitetskrav fra WCAG 2.1	Kort forklaring av kravet	Kommentar
2.4.7 Synlig fokus (Nivå AA)	Sørg for at alt innhold får synlig fokus når du navigerer med tastatur.	Det er funnet et par elementer som ikke får synlig fokus når brukeren navigerer med tastatur. Se avsnitt "Klikkbare elementer bør endre utseende ved fokus".
Retningslinje 2.5 Inndatametode	Gjør det enklere for brukerne å betjene funksjonalitet med andre inputmetoder enn bare tastatur.	
2.5.1 Pekerbevegelser (Nivå A)	Innhold på nettsiden skal kunne brukes med enkel pekerinput.	Nettsidene kan brukes med enkel pekerinput.
2.5.2 Pekeravbrytelse (Nivå A)	Uheldige og feilaktige input via mus eller berøringsskjerm skal lettere kunne forhindres.	Uheldig input kan angres på nettsidene.
2.5.3 Ledetekst i navn (Nivå A)	Brukere som bruker visuelle ledetekster, skal også kunne bruke kodede ledetekster.	Ledetekst og inndatafelt er ikke kodet sammen i skjema i funksjonen lag og organisasjoner. Skjema for booking har også noen mangler. Se avsnitt "Koden skal følge gjeldende standarder".
2.5.4 Bevegelsesaktivering (Nivå A)	Funksjonalitet som kan betjenes med å bevege enheten eller ved brukerbevegelse, skal også kunne betjenes med brukersnittkomponenter.	Ikke aktuelt for nettsidene til Rana kommune.
Prinsipp 3: Forståelig		
Retningslinje 3.1 Leselig	Det må være mulig å forstå informasjon og betjening av brukergrensesnitt.	
3.1.1 Språk på siden (Nivå A)	Sørg for at språket til innholdet på alle nettsider er angitt i koden.	Språkkode "nb" er benyttet på nettsidene.
3.1.2 Språk på deler av innhold (Nivå AA)	Sørg for at alle deler av innholdet som er på et annet språk enn resten av siden er markert i koden.	Ingen feil funnet i elementer som er undersøkt.
Retningslinje 3.2 Forutsigbar	Sørg for at websider presenteres og fungerer på forutsigbare måter.	
3.2.1 Fokus (Nivå A)	Når en komponent kommer i fokus medfører dette ikke automatisk betydelige endringer i siden.	Fokus ved navigasjon gir ingen kontekstendring.
3.2.2 Inndata (Nivå A)	Endring av verdien til et skjemafelt medfører ikke automatisk betydelige endringer i siden.	Endring av inndata i skjema endrer ikke siden betydelig.
3.2.3 Konsekvent navigering (Nivå AA)	Navigasjonslenker som gjentas på flere sider skal ha en konsekvent rekkefølge.	Det er benyttet konsekvent navigasjon på nettsidene til Rana kommune.
3.2.4 Konsekvent identifikasjon (Nivå AA)	Elementer som har samme funksjonalitet på tvers av flere sider er utformet likt.	Elementer som har lik funksjon, er likt utformet på nettsidene til Rana kommune.
Retningslinje 3.3 Inndatahjelp	Hjelp brukere med å unngå feil og å rette opp feil.	
3.3.1 Identifikasjon av feil (Nivå A)	For feil som oppdages automatisk må du vise hvor feilen har oppstått og gi en tekstbeskrivelse av feilen.	Det gis feilmelding der feilen har oppstått i skjemaene på Rana kommune. Vi vil anbefale en mer forklarende feilmeldingstekst i skjema for booking og lag og organisasjoner. Se avsnitt «Skjema».
3.3.2 Ledetekster eller instruksjoner (Nivå A)	Det vises ledetekster eller instruksjoner når du har skjemaelementer som må fylles ut.	Obligatoriske felt merkes med * i skjema for booking og lag og organisasjoner. Informasjon om dette bør legges over skjemaet. Se avsnitt «Skjema».
3.3.3 Forslag ved feil (Nivå AA)	Dersom feil blir oppdaget automatisk, gi brukeren et forslag til hvordan feilen kan rettes.	Vi vil anbefale en mer forklarende feilmeldingstekst i skjema for booking og lag og organisasjoner. Se avsnitt «Skjema».
3.3.4 Forhindring av feil (juridiske feil, økonomiske feil, datafeil, Nivå AA)	For sider som medfører juridiske forpliktelser må det være mulig å kunne angre, kontrollere eller bekrefte dataene som sendes inn.	Ingen feil funnet i elementer som er undersøkt.

Kvalitetskrav fra WCAG 2.1	Kort forklaring av kravet	Kommentar
Prinsipp 4: Robust	Innholdet må være robust nok til at det kan tolkes på en pålitelig måte av brukere, inkludert kompenserende teknologi.	
4.1.1 Parsing (oppdeling, Nivå A)	Alle sider skal være uten store kodefeil.	Det er avdekket sider med kodefeil, se avsnitt "Koden skal følge gjeldende standarder".
4.1.2 Navn, rolle, verdi (Nivå A)	Alle komponenter har navn og rolle bestemt i koden.	Det er avdekket komponenter på komponenter der navn og rolle ikke er bestemt i koden, se avsnitt "Koden skal følge gjeldende standarder".
4.1.3 Statusbeskjeder (Nivå AA)	Brukeren skal få statusbeskjeder om viktige endringer på nettsiden uten at det gir kontekstendring.	Ingen feil funnet i elementer som er undersøkt.

Verktøy som er benyttet i gjennomgangen

- Colour Contrast Analyser (CCA).
- [Wave valideringstjeneste.](#)
- [W3C valideringstjeneste.](#)
- ARC Toolkit
- [Siteimprove](#)